

AAN Autoriteit Consument & Markt

CLASSIFICATIE

C1 - Publieke Informatie

DATUM

30 september 2022

REFERENTIE

REG-N 22-055

VAN

ONDERWERP Toelichting Tarievenvoorstel TenneT TSO B.V. 2023

Het tarievenvoorstel voor het jaar 2023 (hierna: "TAR 2023") van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) is gebaseerd op het Methodebesluit transporttaken TenneT 2022-2026, het Methodebesluit systeemtaken TenneT 2022-2026 (beiden door de ACM vastgesteld op 20 september 2021), het x-factor besluit TenneT 2022-2026 transport en het besluit doelmatigheidsfactor 2022-2026 systeemtaken (beiden door de ACM vastgesteld op 20 september 2021). Deze notitie bevat een toelichting op TAR 2023. Tevens wordt aan het einde van de notitie aandacht besteed aan de verwachte tariefontwikkeling vanaf 2024 aangezien de kostenontwikkelingen energie en vermogen reden geven om voor 2024 een nog sterke tariefstijging te verwachten.

1. Vergelijking voorgestelde tarieven 2023 met tarieven 2022

Analyse 2023 vs. 2022		2023	2022	%
Afneemers EHS (220-380 kV)				
Vastrecht transportdienst per jaar		12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		28,00	15,21	84,1%
kW max per maand		3,03	1,65	83,6%
Afneemers EHS (220-380 kV) maximaal 600 uur per jaar				
Vastrecht transportdienst per jaar		12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		14,00	7,61	84,0%
kW max per week		1,05	0,57	84,2%
Afneemers HS (110-150 kV)				
Vastrecht transportdienst per jaar		2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		41,06	27,24	50,7%
kW max per maand		4,21	2,79	50,9%
Afneemers HS (110-150 kV) maximaal 600 uur per jaar				
Vastrecht transportdienst per jaar		2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		20,53	13,62	50,7%
kW max per week		1,46	0,97	50,5%

EHS-tarieven

De EHS-tarieven voor het jaar 2023 stijgen met 84% ten opzichte van de tarieven voor 2022. De voornaamste reden is dat de toegestane inkomsten EHS 2023 ten opzichte van 2022 zijn gestegen met 84%. Hoofdoorzaken van deze stijging zijn:

- Hogere nacalculaties energie en vermogen voor zowel de systeemtaak als de transporttaak.
- Hogere inkomsten voor het Net op Zee fase II, waarvoor geen subsidie wordt verstrekt.
- Hogere kosten voor RCR investeringen (zowel vermogenskosten voor projecten in aanbouw als totale kosten voor projecten die in gebruik zijn genomen).
- Een toename van de x-factor omzet als gevolg van de cpi.

Daarnaast wordt deze stijging voornamelijk beperkt door:

- Een lager budget systeemtaken als gevolg van een hogere restitutie saldo onbalans per 01/08/2022.

HS-tarieven

De HS-tarieven voor het jaar 2023 stijgen met 51% ten opzichte van de tarieven voor 2022. Dit is met name het gevolg van de doorcascadering van de gestegen EHS-kosten naar het HS-netvlak in combinatie met een stijging van de toegestane inkomsten HS. Hoofdoorzaken voor de stijging van de toegestane inkomsten zijn:

- Een hogere nacalculatie voor energie en vermogen voor de transporttaak.
- Hogere volume verschillen.
- Een toename van de x-factor omzet als gevolg van de cpi.

Daarnaast wordt deze stijging met name beperkt door:

- Een negatieve nacalculatie over de geschatte investeringen in 2021.

2. Vergoeding RCR-investeringen

Voor projecten die vallen onder de Rijkscoördinatieregeling (hierna: "RCR-projecten") geeft TenneT een schatting op van de vermogenskosten tijdens de constructiefase. Tevens volgt na oplevering van het project een vergoeding van zowel de kapitaalkosten (afschrijvingen en vermogenskosten) als de operationele kosten (algemene kosten en kosten energie en vermogen).

Gedurende 2022 is er één RCR-project in gebruik genomen: de verzwaring van de verbinding tussen Lelystad en Diemen uit het cluster Beter Benutten Bestaande 380kV-ring. De vermogenskostenvergoedingen van de RCR-projecten (vóór ingebruikname) dalen door de lagere gemiddelde onderhandenwerk (OHW)-balans van de resterende RCR-projecten in aanbouw. Dit is met name het gevolg van de verwachte ingebruikname van het project NW380 medio 2023.

De totale kosten van de RCR-projecten (na ingebruikname) laten met name een significante stijging zien als gevolg van de verwachte ingebruikname van het project NW380 medio 2023.

De schatting die is opgenomen in het TAR 2023 voor beide posten tezamen bedraagt circa EUR 58 miljoen.

3. Verrekening faillissement PV-partijen

Eind 2021 zijn enkele programmaverantwoordelijke partijen (hierna: "PV-partijen") failliet gegaan. Hierdoor heeft TenneT de openstaande facturen voor deze partijen in het kader van het balanshandhavingproces geheel moeten voorzien. De kosten die hiermee samenhangen worden door TenneT verrekend als onderdeel van de systeemtaak. Deze vorderingen zijn door TenneT ingediend bij de betrokken curatoren. Indien er in de toekomst bij de afwikkeling van het faillissement sprake is van een uitkering aan TenneT dan zal TenneT deze uitkering in de tarieven verwerken.

4. Vergoeding verkabelingsprojecten

TenneT heeft op basis van artikel 22a van de E-wet recht op een vergoeding voor verkabelingsprojecten. In het tarievenvoorstel 2023 is de nacalculatie 2021 opgenomen van investeringen Maastricht en Apeldoorn. Het gaat om een investeringsbedrag van in totaal circa EUR 13 miljoen. TenneT heeft hierbij de netto-investeringskosten in beschouwing genomen (kosten exclusief de eigen bijdrage van de verzoeker van het verkabelingstraject). Daarnaast vindt een beperkte verrekening plaats van eerder vergoede onderzoekskosten als gevolg van verkabelingsprojecten die uiteindelijk toch doorgang vinden.

5. Prognose aansluitdienst

De prognose voor de aansluitdienst 2023 is gebaseerd op de gerealiseerde opbrengsten van het kalenderjaar 2021.

6. Prognose inkoopkosten naastgelegen netten

De prognose voor inkoopkosten naastgelegen netten 2023 is door de ACM vastgesteld. Deze is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie.

7. Prognose InterTSO Compensation

De InterTSO Compensation (hierna: "ITC") kan zowel een kostenpost zijn als een opbrengst. In de afgelopen jaren is de post omgeslagen van een kostenpost naar een opbrengst. De prognose voor ITC is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie.

8. Rekenvolumina

TenneT heeft een schatting opgenomen voor volumina 2023. De schatting is gebaseerd op de gerealiseerde volumina 2021. Hierbij merkt TenneT op dat per 1 januari 2014 de E-wet is gewijzigd en de volumecorrectieregeling (hierna: "VCR") van kracht is geworden. De VCR geeft de energie-intensieve industrie met een bepaald afnameprofiel recht op een volumecorrectie, waardoor de in rekening te brengen kosten voor de transport- en systeemdiensten voor deze afnemers lager uitvallen. De gerealiseerde volumina 2021 bestaan derhalve uit de bruto gemeten volumina met daarop in mindering gebracht de VCR volumes.

De ACM heeft besloten onderzoek te doen naar de VCR naar aanleiding van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de zaak Europese Commissie tegen Duitsland. Omdat het onderzoek niet is afgerond voordat netbeheerders hun tariefvoorstellen voor 2023 indienen, heeft de ACM in juli 2022 aangekondigd dat de VCR voor het jaar 2023 zal worden gehandhaafd. TenneT volgt in het tarievenvoorstel het besluit van de ACM om de VCR in 2023 toe te passen.

Indien de verwachte veranderingen in de volumina ten opzichte van de rekenvolumina een wijziging van meer dan 1% in de inkomsten veroorzaken, dan is de ACM voornemens de rekenvolumina gedurende de reguleringsperiode aan te passen aan de actuele verwachtingen op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet. Het omzetverschil bij berekening met de gerealiseerde volumina in 2021 vergeleken met de rekenvolumina 2022 is kleiner dan 1% (deze waren gebaseerd op gerealiseerde rekenvolumina van 2020). De rekenvolumina voor 2023 worden op basis hiervan gelijk gehouden aan de rekenvolumina 2022. Deze netto rekenvolumina zijn volgens TenneT de beste schatter voor 2023, waarin wederom de VCR van kracht is. De schattingsmethodiek is consistent aan de methodiek die gehanteerd is bij het tarievenbesluit 2022. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de netto volumes:

VCR 2021		Volumes Bruto	Volumes VCR	Volumes TAR (Bruto +/- VCR)
Afneemers EHS (220-380 kV)				
	Vastrecht transportdienst per jaar			0
	kW gecontracteerd per jaar	1.594.025	281.787	1.312.238
	kW max per maand	13.950.890	2.464.672	11.486.218
Afneemers HS (110-150 kV)				
	Vastrecht transportdienst per jaar			0
	kW gecontracteerd per jaar	15.724.387	1.223.802	14.500.585
	kW max per maand	156.807.140	12.965.140	143.842.000

De totale waarde van de VCR bedraagt in 2021 circa EUR 70 miljoen.

9. Vergoeding inkomsten Net op Zee

TenneT is per 5 september 2016 aangewezen als de Netbeheerder op Zee. Dit betekent dat TenneT verantwoordelijk is voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het Net op Zee. De ACM heeft door middel van het Methodebesluit van de Netbeheerder op Zee de toegestane inkomsten van TenneT voor de periode 2022-2026 vastgesteld.

TenneT heeft de wettelijke taak om het Net op Zee aan te leggen overeenkomstig het Ontwikkelkader windenergie op zee. De projecten binnen het ontwikkelkader zijn op dit moment opgesplitst in twee fases. Onder fase I vallen alle projecten die tot en met 2023 opgeleverd worden (kavels Borssele I t/m IV, Hollandse Kust I t/m V). Projecten die na 2023 worden opgeleverd vallen onder fase II.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verstrekt een subsidie in overeenstemming met artikel 77g van de E-wet, die de toegestane inkomsten van het Net op Zee fase I zal bekostigen. Dit betekent concreet voor het jaar 2023 dat TenneT verwacht dat de subsidie gelijk is aan de inkomsten van het Net op Zee van fase I en er derhalve geen inkomsten conform artikel 42a, derde lid, van de E-wet moeten worden toegevoegd aan de tariefinkomsten van de landelijke netbeheerder.

Voor de projecten die betrekking hebben op het Net op zee fase II heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat niet het besluit genomen om de inkomsten via een subsidie aan TenneT te vergoeden. In de tarieven 2022 zijn voor het eerst de kosten voor het Net op Zee fase II overeenkomstig artikel 42a, derde lid van de E-wet verwerkt in de toegestane tariefinkomsten. Ook voor TAR 2023 voegt TenneT de inkomsten voor het Net op Zee fase II toe. Het gaat hierbij om een bedrag van EUR 70 miljoen.

10. Verwachte tariefontwikkeling na 2023

In TAR 2023 stijgen de tarieven sterk. TenneT verwacht dat de tarieven met ingang van 2024 wederom een sterke stijging zullen laten zien. Deze verwachting baseert TenneT met name op de forse toename van inkoopkosten energie en vermogen in 2022; deze hogere kosten worden nagecalculeerd in de tarieven van 2024. TenneT verwacht op basis van de gerealiseerde inkoopkosten tot en met augustus 2022 alsmede de verwachting voor deze kosten voor geheel 2022 dat deze kosten significant hoger zullen zijn dan waarmee in de eerdere forecast uit Q1/2022 is gerekend. Vanwege meerdere onzekerheden kan TenneT op dit moment echter nog geen update verstrekken ten aanzien van de eerder ingeschatte tariefstijging voor het jaar 2024. TenneT streeft ernaar om eind Q1/2023 een specifiekere prognose te delen op een vergelijkbare werkwijze waarop TenneT eerder dit jaar de aangeslotenen informeerde over de verwachte tarieven voor 2023.

De grootste onzekerheden in de tariefontwikkeling zijn volgens TenneT de volgende:

- De ontwikkeling van de energieprijzen gedurende het laatste kwartaal van 2022. Gezien de huidige marktomstandigheden is het niet mogelijk om een betrouwbare schatting hiervoor op te stellen.
- De mogelijkheid dat ACM besluit de gestegen kosten van energie en vermogen sneller in de tarieven van TenneT te verwerken overeenkomstig het persbericht van ACM van 29 juli 2022¹.
- Onderzoek naar de huidige VCR regeling (zie ook sectie 8): Indien de huidige VCR regeling niet meer zal worden toegepast, zal dat leiden tot een toename in rekenvolumina en daarmee een tariefverlagend effect hebben. (N.B. voor aangeslotenen waarbij de VCR regeling wordt toegepast leidt dit wel tot een netto toename in de tariefkosten).
- Huidige hoge elektriciteitsprijzen leiden er toe dat bedrijven en consumenten hun elektriciteitsverbruik verminderen. Dit kan tot gevolg hebben dat de (reken)volumina voor de tarieven ook afnemen. Afnemende (reken)volumina hebben bij gelijkblijvende overige omstandigheden een tariefverhogend effect.
- Evenals in 2022 zal er naar verwachting in 2023 geen inzet mogelijk zijn van veilinggelden ter verlaging van de transporttarieven. Ook voor 2024 is voorzien dat er geen veilinggelden beschikbaar zullen zijn voor teruggave in de tarieven.

¹ Zie: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-houdt-bij-vaststelling-tarieven-2023-rekening-met-hogere-kosten-voor-netverliezen-als-gevolg-van-hoge-energieprijzen>